

Biblioteka
ČAROBNA KNJIGA

Urednik
Borislav Pantić

Naslov originala
Carlos Ruiz Zafón
“El príncipe de la niebla”

Copyright © Carlos Ruiz Zafón 1999
Copyright © Dragonworks S.L. 2004
Copyright © 2010 za srpsko izdanje Čarobna knjiga

ISBN 978-86-7702-127-6

Nijedan deo ove publikacije, kao ni publikacija u celini, ne sme se reprodukovati, umnožavati, preštampavati niti u bilo kojoj drugoj formi i bilo kojim drugim sredstvom prenositi ili distribuirati bez odobrenja izdavača.

Sva prava za objavljivanje ove knjige zadržavaju autor i izdavač prema odredbama Zakona o autorskim pravima.

Čarobna knjiga
Beograd 2010.

Karlos Ruis Safon

PRINC
MAGLE

Prevela sa španskog
Jasmina Nikolić

**Čarobna
knjiga**

Мот осу

NAPOMENA PISCA

Dragi čitaocē,
Možda bi najbolje bilo da preskočiš ove reči i predeš pravo na početak romana, budući da knjiga treba da govori sama za sebe, bez potrebe za uvodima. Ali ako osećaš znatiželju u vezi sa poreklom priče koju držiš u rukama, obećavam da ću biti kratak i da ću ti se nakon nekoliko redova skloniti s puta.

Princ magle prvi je roman koji sam objavio, i obeležio je početak moje potpune posvećenosti ovom posebnom zanimanju pisca. U to vreme sam imao dvadeset šest ili dvadeset sedam godina, što mi je tada izgledalo mnogo, i pošto nisam imao izdavača, dosetio sam se da knjigu pošaljem na konkurs za književnost za omladinu (što mi je bio potpuno nepoznat teren), i imao sam sreće da osvojim prvu nagradu.

Istini za volju, kao dete nisam imao običaj da čitam romane okarakterisane kao „omladinske“. Nisam pravio razliku između romana za mlade i romana za bilo koji

drugi uzrast. Oduvek sam imao utisak da su mladi čitaoci možda snalažljiviji i promućurniji od starijih i da nemaju mnogo obzira a imaju malo predrasuda. S njima pisac ili dobija čitaoce ili ga čitaoci otpisuju bez milosti. Oni su teška i zahtevna publika, ali volim njihove uslove, i mislim da su pravični. U slučaju romana *Princ magle*, nemajući druge reference, odlučio sam da napišem roman kakav bih ja voleo da pročitam u uzrastu od trinaest-četrnaest godina, ali takav da nastavi da me zanima i u dvadeset trećoj-četvrtj, četrdeset trećoj ili osamdeset trećoj.

Od kada je objavljen 1993, *Princ magle* imao je sreće da bude veoma lepo primljen među mladima, kao i među ne toliko mladima. Ono što nikada nije imao, sve do sada, jeste jedno lepo izdanje, koje bi bilo dostojno njegovih čitalaca i njega samog. Nakon ne baš malobrojnih bedastoća koje su opteretile ovu knjigu i njenog autora tokom skoro petnaest godina, roman sada prvi put stiže u ruke svojih čitalaca na način na koji je trebalo da stigne na samom početku.

Kad pisac pregleda knjigu koju je napisao pre toliko godina, oseća iskušenje da iskoristi neke od stvari koje je u međuvremenu naučio u zanatu kako bi rekonstruisao i iznova napisao skoro sve, ali u ovom slučaju činilo mi se da delo treba ostaviti takvim kakvo je, s njegovim netaknutim manama i identitetom.

Princ magle prvi je u seriji omladinskih romana, zajedno s romanima *Ponoćna palata*, *Svetla septembra* i *Marina*, koju sam napisao mnogo godina pre objavljivanja

Senke vetra. Neki zreliji čitaoci, poneseni popularnošću *Senke vetra*, možda će osetiti iskušenje da istraže ove tajanstvene i pustolovne priče, i nadam se da će neki tek pridošli čitaoci, ako im se dopadnu, možda otpočeti sopstvenu pustolovinu čitanja tokom života.

Ostaje mi još da i jednima i drugima, mladim čitaocima i novim čitaocima, prenesem zahvalnost ovog pripovedača priča, koji nastavlja da se trudi da zasluži njihovo zanimanje, i da im poželim srećno čitanje.

Maj 2006.

Karlos Ruis Safon

POGLAVLJE PRVO

Moralo je da prođe mnogo godina pre nego što Maks zaboravi leto u kojem je otkrio, gotovo slučajno, magiju. Tekla je godina 1943. i vetrovi rata vukli su običan svet nadole, beznadežno. Polovinom juna, u danu u kojem je Maks napunio trinaest godina, njegov otac, časovničar i povremeno izumitelj, okupio je porodicu u salonu i objavio da je taj dan poslednji dan koji će provesti u onome što je do tada bila njihova kuća u poslednjih deset godina. Porodica se seli na obalu, daleko od grada i rata, u kuću na plaži u malom mestu na obali Atlantskog okeana.

Odluka je bila konačna: krenuće u zoru narednog dana. Do tada je trebalo da spakuju sve svoje stvari i da se spreme za dug put do svog novog doma.

Porodica je primila tu vest ne iznenadivši se. Skoro su svi već naslućivali da se ideja o napuštanju grada u potrazi za sigurnijim mestom već neko vreme vrzmala po glavi dobrog Maksimilijana Karvera. Svi, osim Maksa.

On je vest doživeo kao da je poludela lokomotiva prošla kroz radnju s kineskim porcelanom. Prebledeo je, zinuo, a pogled mu je odlutao. Tokom tog kratkog transa, kroz glavu mu je prošla grozna izvesnost da čitav njegov svet, uključujući njegove drugare iz škole, društvo iz ulice i radnju sa stripovima na ćošku, samo što nije nestao zauvek. Dok trepneš.

Dok su ostali članovi porodice rezignirano sporo počinjali da se pakuju, Maks je stajao nepomično gledajući u svog oca. Dobri časovničar je čučnuo ispred svog sina i spustio mu ruke na ramena. Maksov pogled se čitao kao knjiga.

„Sada ti izgleda kao smak sveta, Makse. Ali obećavam ti da će ti se mesto na koje idemo svideti. Steći ćeš nove drugove, videćeš.“

„Je l' to zbog rata?“, upitao je Maks. „Je l' zbog toga moramo da idemo?“

Maksimilijan Karver zagrlji svog sina i zatim, ne prestajući da mu se smeši, izvadi iz džepa svoje jakne jedan sjajni predmet koji je visio o lancu i stavi ga u Maksove ruke. Džepni sat.

„Napravio sam ga za tebe. Srećan ti rođendan, Makse.“

Maks je otvorio sat, napravljen od srebra. U unutrašnjosti sfere svaki sat je bio obeležen crtežom meseca koji raste i smanjuje se prateći kazaljke, napravljene od zrakova sunca što se smejalalo u sredini sata. Na pločici, urezano krasnopisom, pisalo je: *Maksova vremenska mašina*.

Tog dana, i ne znajući, dok je posmatrao svoju porodicu kako ide gore-dole s koferima, držeći u ruci sat koji mu je otac poklonio, Maks je zauvek prestao da bude dete.

* * *

U noći njegovog rođendana, Maks oka nije sklopio. Dok su ostali spavali, on je čekao fatalni dolazak te zore što će obeležiti konačno opraštanje od malog univerzuma koji je sebi pravio godinama. Sate je proveo ćutke, opružen na krevetu, pogleda izgubljenog među plavim senkama koje su igrale na tavanici njegove sobe, kao da očekuje da u njima vidi providenje kadro da nacрта njegovu sudbinu počev od tog dana. Držao je u ruci sat koji je otac napravio za njega. Nasmješeni meseci sfere sijali su u noćnoj tami. Možda oni poseduju odgovor na sva pitanja koja je Maks počeo da sakuplja počev od tog popodneva.

Konačno su se promolila prva svetla zore na plavom horizontu. Maks je iskočio iz kreveta i pošao u salon. Maksimilijan Karver je sedeo u fotelji, obučen i držeći u ruci knjigu pri svetlu uljane lampe. Maks je video da nije jedini probdeo noć. Časovničar mu se osmehnuo i zatvorio knjigu.

„Šta čitaš?“, upitao je Maks, pokazujući na debeli tom.

„To je jedna knjiga o Koperniku. Znaš li ko je Kopernik?“, uzvratilo je časovničar.

„Ja idem u školu, znaš“, odgovorio je Maks.

Njegov otac je imao običaj da mu postavlja pitanja kao da je upravo pao s Marsa.

„I, šta znaš o njemu?“, navaljivao je.

„Otkrio je da Zemlja kruži oko Sunca i da nije obrnuto.“

„Manje-više. A znaš li šta je to značilo?“

„Probleme“, uzvratio je Maks.

Časovničar se naročito široko nasmešio i pružio mu debelu knjigu.

„Uzmi. Tvoja je. Pročitaj je.“

Maks je pregledao veliku kožom ukoričenu knjigu. Izgledalo je kao da ima hiljadu godina i da služi kao boravište duha nekog starog genija kog je lancima vezao za njene strane nekom stogodišnjom kletvom.

„Dobro“, rekao je njegov otac menjajući ton, „ko će probuditi tvoje sestre?“

Maks je, ne podižući pogled s knjige, pokazao glavom da mu ustupa čast da Alisiju i Irinu, njegove dve sestre od petnaest i osam godina, izvuče iz dubokog sna.

Zatim je, dok je njegov otac odlazio da probudi celu familiju, Maks udobno seo u fotelju, otvorio nasumice knjigu i počeo da čita. Pola sata kasnije, svi članovi porodice poslednji put su prolazili preko praga vrata ka novom životu. Leto je počelo.

* * *

Maks je jednom, u nekoj od knjiga svog oca, pročitao da se pojedine slike iz detinjstva urežu u album uma kao

fotografije, kao prizori kojima se, bez obzira na vreme koje protekne, čovek uvek vraća i kojih se uvek seća. Maks je razumeo značenje tih reči kada je prvi put video more. Vozili su se više od pet sati vozom kada se, najednom, dok su izlazili iz mračnog tunela, jedna beskonačna ploča od svetlosti i avetinjske jasnoće prostrla pred njegovim očima. Električno plavetnilo blistavog mora pod podnevnim suncem urezalo se u njegovu rožnjaču kao natprirodno priviđenje. Dok je voz nastavljao svojim putem na svega nekoliko metara od mora, Maks je promolio glavu kroz prozor i prvi put osetio na svojoj koži vetar natopljen mirisom nalik na šalitru. Okrenuo se da pogleda u oca, koji ga je posmatrao s kraja kupea zagonetno se smeškajući, potvrdno odgovarajući klimanjem glave na pitanje koje Maks nije izgovorio. Tada je shvatio da nije bilo bitno koje je odredište tog putovanja ni na kojoj stanici će se zaustaviti voz. Tog dana je obećao sebi da više nikada neće živeti ni na jednom mestu s kog ne može, svakog dana kada se probudi, videti to plavo, zaslepljujuće svetlo što se penje ka nebu kao magična, providna para. To je bilo obećanje koje je dao samom sebi.

* * *

Dok je Maks posmatrao kako se voz udaljava s perona stanice u mestu u kojem su sišli, Maksimilijan Karver je ostavio nekoliko minuta svoju porodicu ispred kancelarije šefa stanice da bi ugovorio s nekim od lokalnih prevoznika

razumnu cenu za prevoz kutija, osoba i ostalih stvari do konačnog odredišta. Prvi Maksov utisak u vezi s mestom i izgledom stanice i prvih kuća, čiji su se krovovi sramežljivo dizali iznad okolnog drveća, bio je da mesto izgleda kao maketa, jedno od onih mesta koje kolekcionari vozova na struju grade kao minijature. Jedno od onih mesta u kojima, ako se čovek usudi da hoda više nego što treba, može da se padne sa stola. Zbog te pomisli, Maks je počeo da razmišlja o jednoj zanimljivoj varijaciji Kopernikove teorije u vezi sa svetom kada ga je glas njegove majke, koja je stajala pored njega, prenuo iz njegovih kosmičkih snoviđenja.

„I? Pao ili položio?“

„Još je rano da se kaže“, odgovorio je Maks. „Izgleda kao maketa. Kao one u izlozima prodavnica igračaka.“

„Možda i jeste“, nasmešila se njegova majka. Kada se tako smešila, Maks je mogao na njenom licu videti bleđi odraz svoje sestre Irine.

„Ali nemoj ništa reći ocu“, nastavila je. „Evo ga, dolazi.“

Maksimilijan Karver se vratio u pratnji dvojice krupnih prevoznika u šarenim majicama s flekama od masti, prljavštine i još poneke supstance koju nije bilo moguće identifikovati. Obojica su imali debele brkove i morske kape, kao da im je baš to uniforma.

„Ovo su Robin i Filip“, objasnio je časovničar. „Robin će odneti kofere, a Filip odvesti porodicu. Slažete li se?“

Ne čekajući porodičnu saglasnost, dvojica snagatora krenuli su ka planini kovčega i kutija, i planski su podigli

najveći među njima ne pokazujući nikakve znake napora. Maks je izvadio svoj sat i pogledao u sferu nasmešenih meseca. Kazaljke su pokazivale dva po podne. Stari sat na stanici pokazivao je pola jedan.

„Sat na stanici ne pokazuje tačno vreme“, promrmljao je Maks.

„Vidiš?“, odgovorio je njegov otac euforično. „Samo što smo stigli, a već imamo posla.“

Njegova majka se slabašno osmehnula, kao što je uvek radila pred optimističkim reakcijama Maksimilijana Karvera, ali Maks je mogao pročitati u njenim očima senku tuge i onaj neobičan sjaj koji ga je, od malena, terao da veruje u to da njegova majka o budućnosti zna nešto što ostali ne mogu znati.

„Sve će biti dobro, mama“, rekao je Maks, osećajući se kao glupan već sekundu nakon što je izgovorio te reči.

Majka ga je pomilovala po obrazu i odgovorila.

„Naravno, Makse. Sve će biti dobro.“

U tom trenutku Maks je bio siguran da ga neko posmatra. Naglo se okrenuo i uspeo je da vidi kako, kroz rešetke na jednom od staničnih šaltera, jedna velika tigrasta mačka netremice gleda u njega, kao da može da mu pročita misli. Mačka je trepnula i u skoku koji je odavao nezamislivu agilnost kod životinje te veličine, bila ona mačka ili ne, prišla maloj Irini i očešala se o bele gležnjeve Maksove sestre. Devojčica je čučnula da pomiluje životinju, koja je nežno mjaukala. Irina ju je uzela u naručje i mačka je počela pitomo da prede, ljupko

ližući devojčicine prstiče. Devojčica se smešila opčinjena čarima mačke. Irina se, s mačkom u rukama, približila mestu na kojem ih je čekala porodica.

„Tek smo stigli a već si pronašla životinjku. Ko zna koliko je prljav“, izgovorila je Alisija očigledno iznervirana.

„Nije životinjka nego mačka, i napuštena je“, uzvratila je Irina. „Mama?“

„Irina, još ni kući nismo stigli“, počela je njena mama.

Devojčica je iskrivila lice u tužnu grimasu, kojoj je mačka doprinela ljupkim, zavodljivim mjaukom.

„Može da bude u bašti. Molim te...“

„To je debela i prljava mačka“, dodala je Alisija. „Opet ćeš joj popustiti?“

Irina je uputila svojoj starijoj sestri jedan prodoran, ogorčen pogled, koji je obećavao objavu rata čim ova zatvori usta. Alisija ju je gledala nekoliko trenutaka, a zatim se okrenula, besno uzdahnuvši. Udaljila se ka mestu na kojem su prevoznici tovarili prtljag. Usput je srela oca, kojem nije promaklo Alisijino zajapureno lice.

„Već se svađamo?“, upitao je Maksimilijan Karver. „A što?“

„Sama je i napuštena. Zar ne možemo da je uzmemo? Biće u bašti i ja ću je paziti. Obećavam“, požurila je da objasni Irina.

Časovničar je, zbunjen, prvo pogledao u mačku, a zatim u svoju suprugu.

„Ne znam šta će reći tvoja majka...“

„A šta ti kažeš, Maksimilijane Karvere?“, uzvratila mu je žena, uz osmeh koji je pokazivao da je zabavlja dilema koju je sada prenela na supruga.

„Dobro. Moramo da je nosimo kod veterinara i osim toga...“

„Molim te...“

Časovničar i njegova žena razmenili su saučesnički pogled.

„Što da ne?“, zaključio je Maksimilijan Karver, nesposoban da započne leto porodičnim sukobom. „Ali ti ćeš brinuti o njemu. Obećavaš?“

Irinino lice se ozarilo, a mačkine zenice su se skupile dok nisu postale kao dve crne igle na zlatnom i sjajnom krugu njenih očiju.

„Hajde! Polazimo! Prtljag je već utovaren“, rekao je časovničar.

Irina je nosila mačku u naručju, trčeći ka kombijima. Mačka, glave naslonjene na Irinino rame, pogled je držala uprt u Maksa. „Čekala nas je“, pomislio je.

„Makse, šta si se ukipio. Polazi“, navaljivao je njegov otac na putu ka kombijima držeći majku za ruku.

Maks je pošao za njima.

Tada ga je nešto nateralo da se okrene i ponovo pogleda u pocrnelu sferu staničnog sata. Pažljivo ga je osmotrio i ustanovio da se na njemu nalazi nešto što ne štima. Maks se odlično sećao da je sat, kada su stigli na stanicu, pokazivao pola jedan. Sada su kazaljke pokazivale deset do dvanaest.

„Makse!“, čuo se glas njegovog oca. Dozivao ga je iz kombija. „Krećemo!“

„Stižem“, promrmljao je Maks sebi u bradu, ne prestajući da gleda u sferu.

Sat nije bio pokvaren. Odlično je radio. Ali imao je jednu neobičnu osobinu – merio je vreme unazad.

POGLAVLJE DRUGO

Nova kuća Karverovih nalazila se na krajnjem severu jedne dugačke plaže koja se pružala duž mora kao ploča od belog, sjajnog peska, s malim divljim žbunovima što su se njihali na vetru. Plaža se pružala do grada kojeg su činile male drvene kuće od najviše dva sprata, većinom okrečene u prijatne pastelne boje, s bašticom i pravom belom ogradom, što je pojačavalo utisak da grad izgleda kao da je pravljen za lutke – utisak koji je Maks stekao čim su stigli. Na putu ka novoj kući prošli su kroz naselje, glavnu ulicu i gradski trg, dok je Maksimilijan Karver oduševljeno objašnjavao čudesa u vezi s mestom, baš kao da je lokalni turistički vodič.

Mesto je bilo mirno i obavijeno onim istim svetlom koje je opčinilo Maksa kada je prvi put ugledao more. Većina meštana se biciklom prevozila s mesta na mesto, ili su prosto išli peške. Ulice su bile čiste i jedina buka koja se čula, osim, izuzetno, ponekog motornog vozila, bilo je blago pljuskanje mora o plažu. Kako su prolazili

mestom, Maks je mogao da vidi kako se na licima svih članova porodice odražavaju razmišljanja na koja ih navodi prizor što je trebalo da postane nova pozornica njihovih života. Mala Irina i njen mačji saveznik posmatrali su uredan defile ulica i kuća vedro i znatiželjno, kao da su već kod kuće. Alisija, utonula u nedokučiva razmišljanja, izgledala je kao da je hiljadama kilometara daleko odatle, što je Maksa samo dodatno uverilo u to koliko je malo znao o svojoj starijoj sestri. Njegova majka je gledala u mesto s rezigniranim prihvatanjem, a s lica joj nije silazio osmeh što ga je namestila da joj se ne bi videla uznemirenost koja ju je, iz razloga koji Maks nije uspevao da dokuči, ophrvala. Naposletku, Maksimilijan Karver je pobeđnički gledao u svoje novo boravište upućujući poglede svim članovima porodice, na koje su mu ovi pažljivo odgovarali osmehom prihvatanja (zdrav razum kao da je potvrđivao da bi sve ostalo moglo da slomi srce dobrom časovničaru, ubeđenom u to da je porodicu doveo u novi raj).

Gledajući u te ulice okupane svetlom i spokojem, Maks je pomislio da je ratna utvara izgledala daleko, čak nestvarno, i da je možda njegov otac imao genijalnu intuiciju kada je odlučio da ih preseli na to mesto. Kada su kombiji pošli putem koji je vodio do njihove kuće na plaži, Maks je već bio izbrisao iz pamćenja sat na stanici i uznemirenost koju je osetio od samog početka zbog Irininog novog prijatelja. Pogledao je horizont i učinilo mu se da vidi obrise broda, crnog i špicastog, kako plovi

kao priviđenje u izmaglici što se dizala iznad površine okeana. Nekoliko sekundi kasnije, brod je nestao.

* * *

Kuća je bila dvospratna i na nekih pedeset metara od plaže, okružena skromnim vrtom ograđenim belom ogradom kojoj je hitno trebalo farbanje. Bila je sagrađena od drveta, i, izuzev tamne tavanice, bila je okrečena u belo i držala se u prilično dobrom stanju, ako se ima u vidu blizina mora i šteta koju pravi vlažni vetar natopljen šalitrom kojem je svakodnevno izložena.

Maksimilijan Karver je svojoj porodici usput objasnio da je kuća sagrađena 1928. za porodicu uglednog hirurga iz Londona, doktora Ričarda Flajšmana, i njegovu suprugu, Evu Grej, kao letnjikovac na moru.

Svojevremeno je kuća bila prava ekscentričnost u očima meštana. Flajšmanovi su bili bračni par bez dece, usamljeni i, kako se čini, nisu bili radi da uspostavljaju odnose s meštanima. Tokom njihove prve posete, doktor Flajšman je jasno naredio da i građevinski materijal i radna snaga moraju biti iz Londona. Taj kapric je značio praktično utrostručenje troškova izgradnje kuće, ali hirurg je bio bogat i mogao je to sebi da priušti.

Stanovnici su tokom cele zime 1927. sumnjičavo i podozrivo pratili dolaske i odlaske bezbrojnih radnika i kamiona dok se skelet kuće na kraju plaže polako dizao, iz dana u dan. Konačno, u proleće naredne godine, moleri

su naneli poslednji sloj boje na kuću i, nekoliko nedelja kasnije, bračni par je doputovao kako bi u njoj proveo leto. Kuća na plaži ubrzo je postala talisman koji će promeniti sreću Flajšmanovih. Hirurgova supruga, koja je navodno bila izgubila sposobnost da začne u jednoj nesreći pre mnogo godina, ostala je trudna tokom te prve godine. Dana 23. juna 1929, Flajšmanova supruga se porodila, uz pomoć svog muža, pod krovom kuće na plaži, i rodila dečaka koji će nositi ime Hakob.

Hakob je bio blagoslov neba koji je promenio ogorčeno i usamljeno držanje Flajšmanovih. Ubrzo su doktor i njegova supruga počeli da se druže s meštanima i postali omiljene i poštovane osobe tokom godina sreće koje su proveli u kući na plaži, sve do tragedije 1936. Jedne avgustovske zore te godine, mali Hakob se udavio dok se igrao na plaži ispred kuće.

Sva radost i svetlost koje je željeno dete donelo bračnom paru zgasle su tog dana zauvek. Tokom zime 1936. Flajšmanovo zdravlje se progresivno pogoršavalo i njegovi lekari su uskoro zaključili da neće doživeti leto 1938. Godinu dana nakon nesreće, udovičini advokati su stavili kuću na prodaju. Bila je prazna i bez kupca godinama, zaboravljena na samom kraju plaže.

Tako je, sasvim slučajno, Maksimilijan Karver saznao da ona postoji. Časovničar se vraćao s jednog putovanja tokom kojeg je nabavljao delove i oruđe za svoju radionicu kada je odlučio da prespava u tom mestu. Tokom večere u malom lokalnom hotelu zapodenuo je

razgovor s vlasnikom, kom je Maksimilijan izrazio svoju večnu želju da živi u mestu poput tog. Vlasnik hotela mu je tada rekao za kuću i Maksimilijan je odlučio da odloži povratak i poseti je narednog dana. Na putu nazad, u glavi je računao i sagledavao mogućnost da u tom mestu otvori časovničarsku radnju. Trebalo mu je osam meseci da vest objavi porodici, ali u dubini duše je već bio doneo odluku.

* * *

Prvi dan u kući na plaži ostaće Maksu u sećanju kao zanimljiva zbirka neobičnih slika. Za početak, čim su se kombiji zaustavili ispred kuće i Robin i Filip počeli da istovaruju prtljag, Maksimilijan Karver je neobjašnjivo uspeo da se saplete o nešto što je izgledalo kao stara kofa, i nakon što je prešao vrtoglav put prevrćući se, pao je i srušio više od četiri metra bele ograde. Nezgoda je završena prigušenim smejuljenjem porodice i modricom na žrtvi, ništa ozbiljno.

Dvojica snažnih prevoznika odneli su prtljag do predvorja kuće i, smatrajući da su time završili svoj posao, nestali su prepuštajući porodici čast da podigne kovčege uz stepenice. Kada je Maksimilijan Karver svečano otvorio vrata kuće, kroz njih je dopro miris ustajalosti kao duh koji je godinama bio zatvoren između tih zidova. Kuća je bila puna magle od prašine i bledog svetla koje se provlačilo kroz spuštene žaluzine.